

1
Decretio cōditiōnis sup dubio pducto de
indulgenētijs edita p reuerēdū in xpō patrē
et dñm-fratrē Antonū de ordie predicatorū
Archiep̄m Florentinū doctore clarissimū

De indulgenētijs nil expresse habemus ex sacra scriptura quāuis ad hoc inducat illud apostoli. Si quid donauit vobis propter vos in persona cristi. Nec etiā ex dictis antiquoꝝ doctorū sed modernorū. Dicunt tñ Gregoriū possuisse indulgentias septēnes in statōibus romē. et qz ecclā h̄ facit et seruat nō est credendū qz errat. Videndū autē qz nō valēt ad remediū culpe quā solus deus remittit auctoritate de se. di. iij. Nemo. Sed valēt ad remediū pene debite p peccātis seu solucōe que fit de thezauro ecclē. Et dicitur indulgētia plena s̄m pe. de palu. in iij. di. xx. q̄ ad remissionē pene mortaliū. plenior respēcū pene iniuncte mortaliū et venialiū. plenissima respēcū penitētiarū nō solū iniunctarū s̄ etiā iniungendarū. Vel sic plena respēcū mortaliū. plenior respēcū pene mortaliū et venialiū. plenissima respēcū penitētiarū nō solū iniunctarū s̄ etiā iniungendarū.

soluū viuis sed etiam existentibus in purgatorio qñ scz in forma indulgēcie cōtinet qz quifac hoc l̄ illud ipse facēs l̄ alius pro quo facit consec̄tur tantū indulgēcie. **S**z si i forma idulgen cie hoc non dicitur. s̄ simpliciter q̄ facit hoc l̄ illud hēt tantū indulgēcie tūc nō p̄t extendi ad defūctos. q̄tūcūqz iste q̄ facit illud pro q̄ dat idulgēcia intecōez suā dirigēt ad defunctos. Dare ego idulgēcias ē acāpere de illo thezauro ecclē dicto. et soluere pro debitis penarum recipientibz idulgēcias. **N**ec est necessarium qz sit quis sacerdos ad dandum indulgēciam qz pertinent ad iurisdictionē. **E**t cum papa ponit generalem indulgēciam ad aliquam ecclāz vel dat facientibus certū quid. que idulgēcia cōsuevit appellari. licet corrupte de culpa et pena. si discrete et racionaliter dat et fiet debite pro quo datur. dicit costi. qz ille statim euolat si in tali statu decēdat. **I**n valore indulgēciarū est triplex cā. **V**na ē ex parte cristi et hoc est meritum et satisfactio xpi. cuius vna gutta sanguinis suffecisset. **V**nde iste thesaurus quo ditauit sponsam suam

ecclesiam. restat ad mutandum peccatoru
bus gratias vñ satisfaciāt. **S**ecūda cā est
materia sactorum pene et penalitates q̄ mul
ta superrogauerūt q̄ non meruerūt peccata
eorū. **T**ercia ex parte ecclesie scilicet aliq̄d
opus p̄m spūale l' tpale. **E**t licet si sit ius
ta cā ante indulgencie peccet concedens q̄ si
dilapidator tanti thesauri. videtur tñ valē
qui condicōem impleret. nisi et illam ip̄e im
petraret. quia tunc et ip̄e peccaret sine causa
sufficienti ip̄e trans. **S**i ergo papa proprio
motu morientem absolueret ab omni pena
per modum indulgencie. et ille pie crederet.
ille euolaret ac si nullam haberet culpam
etiam si papa iustam causam non haberet
Sed alij dicūt q̄ non valet indulgencia col
lata sine iusta cā et rationabili a quocūqz
datur. quia est contra voluntatem dei. ~
Et nota q̄ op̄ penale sanctorum potest
dupliciter considerari. **V**no modo inquan
tum meritorum. et sic non transgreditur per
sonam merentis. nisi solum meritum cristi
qui sibi et alijs meruit. ceteri sibi solum. **E**t
sic nullus plus meruit quam acceperit vel

accepturus sit in seipso. **A**lio modo in
quantum est satisfactorium. et sic multi
sancti plus satisfecerunt quam debuerunt. Quia
igitur sancti plus sustinuerunt quam meruerunt
non solum animo merenti sed etiam satisfaci
enti. etiam pro se quidem primo. deinde pro
pro omnibus indigentibus secundum in
tentionem ecclesie. ideo illis primo. credit in
satisfactionem secundum quod indigent residuum
reseruat pro indigentibus dispensandum pro
prelatis ecclesie. Sic igitur tota satisfactio christi
cessit in thesaurum pro ceteris. et nihil pro se. quod
nullius pene debitor. Et de virgine maria. quod
nulli pene pro actuali erat debitor. omnis eius
penalitates credit nobis in satisfactionem. Pe
na autem originalis que est mors nature satisfac
se debet pro se quod illi erat debitor. De aliis sanc
tis quod supererogavit eis. soluto debito suos
rum peccatorum. hoc remanet in thesauro ecclesie.
hinc omnia. pe. de palu. **E**t nota quod ad conse
quendum aliquam indulgentiam. quatuor sunt ne
cessaria secundum pe. i. iiii. duo ex parte dantis
eam. et duo ex parte accipientis eam. Ex parte dan
tis eam. **P**rimum est autoritas quam papa habet

21

plenariam vt dictum est erga om̄s. **L**egati
āt nō nisi i termino sue legacōis. **A**rchiepi
vero etiā in ep̄atibz suorū suffraganeorū ex
tra de pe. a re. **S**ro. **E**pi. autē electi a si non
dum cōsecrati dare p̄nt tm̄ in suo ep̄atu. **E**t
in dedicacōe eccē sue siue ab vno siue a plus
ribz cōsecratur. dare nō p̄nt nisi vnū annū.
in anniuersario dedicacōis tm̄ xl. dies. extra
de pe. a re. **E**x eo idem ecclesia. q̄ āt prelati
sint boni l̄ mali nil habet facere ad valorē i
dulgēcie **T**ho. **S**ed m̄ est causa racōnalis.
puta ad op̄ p̄iū. ad honorē dei. a utilitatē
p̄mōiū ordinatum vt visitacō eccārum.
edificacō hospitalium redemptio captiuo-
rum a huiusmodi. **V**erz qz indulgentie sūt
bō spūalia. a spūalia p̄ temporalibus nō
sunt dāda. iō s̄m̄ t̄ho. a pe. indulgēcie nō sūt
dāde p̄ncipaliter p̄ temporalibz s̄ p̄ spūali-
bus. vt scz p̄ eas homines exercentur ad
bona opera. **E**x hoc patet qz non potest
papa omnes animas extrahere a purga-
tione dando eis indulgēcias quia hoc es-
set indiscretum et irrationabile. **A**liā duo
requiruntur ex parte recipiētis. **E**t primū

3

est q̄ sit in statu merendi id est q̄ habeat
graciam. **V**nde secūdu pe non valent indul
gentie existentibz i mortali pccō qz remanē
te offensa reatus pene tolli nō potest. **D**icit
pe de palu. q̄ cū dicit in indulgēcijs vere pe
nitētibz a cōfessis. itelligit ip̄e cōfessis i p̄po
fito qz non oportet de facto. **C**ontra qd̄ tū
est q̄ in quibusdam exprimitur p̄ qui infra
mensem fuerunt confessi vñ videtur ex mēte
et pacto cōcedētis q̄ q̄ quando nō implet
cōdicōem non est in statu merendi postea
recedente fictione recipiat effectū. **S**ecunduz
est q̄ faciat illud pro quo datur indulgen
cia vnde quanto cuiqz aliq̄s haberet volū
tatem faciendi id pro quo datur indulgen
cia puta eundi ad ecclesiam vel dādi elemo
sinā a non faceret qz nō posset non obtinz
indulgēciā s̄m **T**ho. a **A**lber. **R**eligiosi aut̄
possunt habere sicut a laycā si faciunt illud
quod continet indulgentia. **E**t quamuis ex
se nil dare possint cū nil habeāt p̄p̄um. xij.
q. i. **N**on dicatis. possunt tū ex licēcia prela
ti dare. **T**ho. **P**relati at̄ etiā dātes indulgēciā
possunt ea vti a referā etiam ipsius ecclesie

vbi est indulgētia consequi p̄nt. **V**nus at
pro altero indulgēcias capere non p̄t. nisi
hoc contineat forma indulgēcie. **V**alēt at in
dulgēcie sc̄dm Tho. Pe. et Alber. quantū
sonant videlicet. xl. dies indulgēcie valēt
tantum quantū. xl. dies penitentie secundū
taxacōem factam a sacerdote siue a iure siue
a iusticia diuina. **D**ies enim isti siue āni nō
sunt anni celi. nec purgatorij. sed mundi.
Et sicut in mūdo. xl. dies penitēcie plus va
lent vni perficienti cum maiori deuotione q̄
ualeāt alteri. ita. xl. dies indulgēcie plus
ualeāt illi q̄ cum maiori caritate seu rei date
quantitate accedit. **R**ich. autem dicit i. iiii.
q̄ quantum ad remissionem pene pares sūt
iste qui plus dat et qui minus. si hoc conti
netur in forma indulgēcie. sed quantum
ad remissionem intencōis pene et q̄tum
ad sui dispositionem. et recipiendum aug
mētū grē plus recipit q̄ plus dat. nisi i casu
in q̄ minus carz contingēt maius esse p̄ cō
pacōnem ad dantē. **Q**uā autem indulgēcia
posita eccē ē determinata ad tēp? puta qui va
dit ad talem eccāz vsq; ad tale temp? beat

tantum de indulgētia intelligitur semel tñ
haberi s^m Tho. Vñ si quis multis viab⁹
iret ad vnā eccām in die in qua ē indulgē
tia. et sēp de nouo offerret nō habēt aptea
indulgēciam n̄ semel. **S**z in eccā sancti pe
tri de Roma ē ppetua indulgētia. xl. diez et
quociēs ingreditur tociēs obtinz Tho **R**ō
q̄ indulgētie s^m pe. de palu. i quo tantū va
lent quantū sonāt et i foro dei et h̄ et in pur
gatorio sic itelligi debet. q̄ q̄ lucratur idul
gēcias viginti annoz tantū sibi valent ad
remissionē pene p peccatis suis quātum illi
valuissent viginti anni penitēcie in iuncti. si
illis. xx. ānis penituisset. alit eccā decipēt.
Sz sic penitēcia quanto fit i maiori carita
te tanto est magis satisfactoria. sic isti vi
ginti anni lucrati tanto sunt plus vel minus
satisfactorij isti q̄ illi. quāto penitēcia isti
us fuisset magis satisfactoria q̄ illi. **E**t apt
hoc indulgēcie sunt maxime vtilis pecca
toribus et secure qui sepe reādiuant et non
facile abstinent per totum annum a mor
tali sicut abstinent vno die quo datur in
dulgēcia. **Q**uibusdam pbabiliter videtur

q̄ intellegatur de penitentijs inuincēdis
quasi diceret. q̄ die de tali penitēcia q̄lis nisi
clauē non errante non debēt inuinci. **¶** Alij
dicūt q̄ tantū valeāt quantū sonāt et plus
si plus intēdit ille qui dat. dū tñ possit. con
currentib? debitis circumstātijs. **¶** Si si nō
intēdit dare n̄ inquatū sonāt. tūc nō relaxā
tur n̄ penitēcie iūuncte i foro penitēciali. Vñ
si nihil ē inuinctū nihil remittitur. **¶** Sed cū
dat indulgēcia plēaria plenior. l̄ plenissima.
tunc oīs penitēcia iūuncta et iūngēda remit
tatur hic et i futuro. alij dicūt q̄ videtur iste
esse sensus verborum. **¶** Remitto tibi unū an
num de penitēcia iūuncta tanto minus pu
nieris in purgatorio quāto si vno āno cōti
nue egisses penitēciam in hac vita. **¶** Nec cre
dūt q̄ propter has indulgēcias genera
les minus teneantur agere penitēciam
in hac vita. **¶** Et horum dictum satis vides
tur concordare equitati vt notet. **¶** Inno.
¶ Item nota q̄ cum est determinata quanti
tas indulgēcie. et taxata quantitas ele
mosine. **¶** Qui dat tantum habet. qui non
dat tantum non habet cum sit pauper. **¶** Pi

2

simpliciter datur sic. q̄ subuenit tali loco bē
at tantū de indulgēcia intelligitur scōz suā
cōdicōem. **I**tem nota q̄ indulgēcia da
ta vel per papam vel episcopos simpliciter
sēp durat. dū durat loc⁹ nec expirat p̄ moi
tem concedētis. **S**ed si ecclā destruat̄ ut
oporteat eam iterū dedicari. tunc indulgen
cie destruiunt̄ date ad tēp⁹ ut p̄ q̄nq̄nēmiū
vsqz ad illud temp⁹ durāt. **H**ec oīa pe. de
palu. **I**tem nota q̄ p̄āsi nō possunt dare
indulgēciam qz non extēduntur n̄ ad sub
ditos. q̄s p̄āsi nō habēt. **I**tem nō q̄ nō
p̄nt dae n̄ subdito. n̄ de licēcia p̄p̄rii ep̄i l̄
p̄p̄rii iudicijs et nō sufficiāt licēcia curati. pe.
de palu. **E**t nō s̄m pe de palu. q̄ xp̄s nō so
lū oib⁹ meruit sed et p̄ oib⁹ satisfecit. quia
suppositū agebat et paciebat̄ vnde nō solū
actio merentis s̄ ecclā passio satisfaciēs fuit.
Nō ē ḡo ex insufficientia q̄ passio xp̄i i sacmē
tis n̄ soluit. s̄ ex di ordiācōe q̄ ḡtis remittit
Dicē ei q̄ i sacmētis de? nil remittit. n̄ quā
tū sibi soluit a de tezauro cord̄ l̄ corporis vl̄
ous est dicē deū minus liberalē. **E**t licet in
hoc eccl̄ liberalitas hōis xp̄i nob̄ comunicātis

diuicias sue penalitates. In h̄ tñ in nullo est
lib̄t̄as dī q̄ nob̄ nihil de suo d̄at. p̄p̄t q̄d
melius dicit q̄ i sac̄mentis ē lib̄acō l̄a tota
penal̄ a p̄c̄ali. h̄ n̄ ex solucōe sic ex indulgen
cijs h̄ ex lib̄ali de remissioe. ex merito q̄ de m
x̄pi. i. r̄aore x̄pi h̄ n̄ ex solucōe x̄pi. q̄ a h̄ p̄ pec
cato nature soluit a satisfecit n̄ sic p̄ p̄cō p̄
sone. Et si dicat q̄ vlt̄. ifinitū d̄fiat aliud
ergo satisfactōi x̄pi a h̄ fuit ifinita videt̄ ex
hausta pena ifinita sc̄z origial̄ culpe i b̄apti
zatis. Nil ḡo remanet ad soluēdū in indul
gēcijs l̄ pro actualib̄ peccatis. Respōdetur
q̄ hoc ē v̄x̄ in ifinitis eius d̄e rationis. sed
ifinitas v̄tutis d̄i ē alterius racōis alijs in
finitatib̄. Oēs ei excedit a oīa alia ad ipsā
cōparata sūt finita a q̄i nihil. Passio igitur
x̄pi a i q̄tū mentoria a i q̄tū satisfactoria
est ifinita racōe suppositi. qz oēs ifinitates
ētis a possibiles excedit qz omnē penā d̄ap
ni a s̄elus ifinitā nullā facē p̄t. Alioquin h̄
militer argui posset qz passio x̄pi pro vno
solo satisfacē posset cuius pena ē ifinita a n̄
p̄ duobus sicut prius arguebatur qz p̄ ori
ginali a non pro actuali. et cetera.

21

17